

ОБЛІК ДОХОДІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ ТА НАЦІОНАЛЬНИМИ СТАНДАРТАМИ

Степанюк А.

Національний університет харчових технологій

Протягом останніх років Україна досягла значного прогресу в напрямку наближення діяльності учасників своїх фінансових ринків до міжнародних стандартів.

В бухгалтерському обліку України, як відомо, всі Національні положення (стандарти) ґрунтуються на Міжнародних стандартах фінансової звітності (МСФЗ), або Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку (МСБО), проте вони мають свої особливості, що обумовленні вітчизняною економікою [1].

Проблеми та перспективи удосконалення бухгалтерського обліку в Україні на основі МСБО досліджували такі науковці, як: В. Швець, Ф. Бутинець, С. Голов, О. Губачова, Ю. Кузьмінський, В. Пархоменко, В. Сопко та інші.

Методологічною основою формування інформації про доходи в бухгалтерському обліку України є П(С)БО 15 «Дохід» та НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Згідно із П(С)БО 15 «Дохід» доходи — це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників [2].

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» містить аналогічне визначення поняття «доходи» та зазначає таке поняття, як «сукупний дохід» — зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками) [3].

Згідно із МСБО 18 «Дохід» — це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу [4].

Визначення поняття «дохід» за МСБО не враховує збільшення активу та зменшення зобов'язань, а лише розглядає зростання власного капіталу.

Щодо класифікації, то П(С)БО 15 «Дохід» поділяє доходи в бухгалтерському обліку за такими групами: дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); інші операційні доходи; фінансові доходи; інші доходи.

Раніше до цієї класифікації входили «надзвичайні доходи», але із запровадженням НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (від

07.02.2013р.), зі структури доходів і витрат нових форм звітності видалено показники надзвичайних доходів і витрат, згадки про ці показники виключено з усіх стандартів бухгалтерського обліку.

Ці зміни зроблено виходячи, із п.87 МСБО І «Подання фінансової звітності», в якому вказано, що суб'єкт господарювання не повинен подавати будь-які статті доходу або витрат у вигляді надзвичайних статей у звіті про сукупні доходи чи в окремому звіті про прибутки та збитки (якщо його подають) або в примітках.

МСБО 18 «Дохід» передбачає наступні види доходів:

– дохід від реалізації товарів;

– дохід від надання послуг;

– дохід від використання активів суб'єкта господарювання іншими сторонами, результатом чого є відсотки, роялті та дивіденди.

В національному стандарті дохід відображається в бухгалтерському обліку в сумі справедливої вартості активів, які отримані або підлягають отриманню. В МСБО 18 — сума доходу оцінюється за справедливою вартістю отриманої компенсації або компенсації, яка має бути отримана з урахуванням суми будь-якої торговельної знижки чи знижки з обсягу, що надається підприємством.

Удосконалення системи бухгалтерського обліку в Україні з урахуванням вимог міжнародних стандартів сприятиме гармонізації фінансової звітності вітчизняних суб'єктів господарювання із звітністю підприємств держав — членів ЄС, а також інших країн, які застосовують міжнародні стандарти; підвищенню прозорості та забезпеченню достовірності фінансової звітності, а також належного рівня довіри до неї вітчизняних та іноземних інвесторів; посиленню захисту прав та інтересів акціонерів, інвесторів, кредиторів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.1999 р. № 40, С. 365 (остання редакція від 01.01.2014). [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15 «Дохід»: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

4. МСБО 18 «Дохід»: за даними Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

Науковий керівник: Редзюк Т.Ю